

ЗМІНА БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний світ характеризується динамічністю, мінливістю та непередбачуваністю. Ці фактори ставлять перед підприємствами нові виклики, змушуючи їх постійно адаптуватися та вдосконалюватися. Одним з ключових інструментів такої адаптації стає зміна бізнес-моделі, яка охоплює такі складові, як ціннісна пропозиція, канали збуту, ланцюжок постачання, структура витрат та джерела доходів.

Згідно з даними дослідження, проведеного групою Economist Intelligence Unit, 50% керівників провідних компаній в світі вважають, що процвітання інноваційної бізнес-моделі компанії більш важливіше, ніж інноваційні продукти або послуги. Обстеження, проведене IBM демонструє аналогічні результати [1]. Майже всі респонденти заявили про необхідність коригування бізнес-моделі. Існує ряд причин, чому підприємствам може знадобитися змінити свої бізнес-моделі:

1. Зміна потреб клієнтів: очікування та поведінка клієнтів постійно змінюються, тому підприємствам необхідно оновлювати свою ціннісну пропозицію, щоб залишатися конкурентоспроможними.

2. Поява нових технологій: нові технології можуть відкривати нові можливості для ведення бізнесу, а також створювати нові загрози для існуючих моделей.

3. Зміна конкурентного середовища: поява нових конкурентів або зміна стратегії існуючих може змусити підприємства переглянути свою бізнес-модель.

4. Економічні та політичні зміни: економічні кризи, політичні потрясіння, екологічні проблеми можуть призвести до необхідності адаптації бізнес-моделей [2].

Зміна бізнес-моделі представляє собою складний процес, який потребує ретельного планування та реалізації. Алгоритм цього процесу наступний: 1) проведення ретельного дослідження (вивчення своїх клієнтів, конкурентів, ринок і технологічні інновації); 2) визначення чіткої мети (чого ми хочемо досягти зміною бізнес-моделі); 3) розробка плану дій (потрібно усвідомлювати в який спосіб будуть впроваджуватися зміни); 4) забезпечення підтримки з боку персоналу (персоналу варто пояснити, чому потрібні зміни, і як вони вплинуть на їхню роботу); 5) готовність до ризиків.

На думку авторів, одним з сучасних трендів трансформації бізнес-моделей є їх діджиталізація, яка призводить до активного перетворення бізнес-моделей з традиційних на цифрові (платформні). Цей процес включає в себе інтеграцію цифрових технологій та інноваційних методів і дозволяє компаніям відповідати сучасним викликам, потребам ринку та відкриває нові перспективи для створення та розширення бізнесу [3].

Отже, сучасний динамічний світ вимагає від підприємств постійного перегляду та оновлення своїх бізнес-моделей. Цифрова трансформація є як викликом для бізнесу, так і перспективою його розвитку, що допомагає створювати адаптивні до умов зовнішнього середовища та інноваційні бізнес-моделі, які спроможні відповідати змінам у глобальному економічному середовищі та забезпечувати стійкий розвиток компаній. Досвід провідних світових компаній доводить, що пошук шляхів модернізації існуючої або розробки принципово нової бізнес-моделі найефективніше розпочинати на піку прибутковості поточної бізнес-моделі. Отже, зміна бізнес-моделей це життєва необхідність для підприємств, які прагнуть до успіху в динамічному світі. До ключових факторів успішної трансформації бізнесу можна віднести ретельне планування, формулювання чіткої мети та плану дій, підтримку персоналу та готовність до ризиків.

Список використаних джерел

1. Проблеми розроблення ефективної бізнес-моделі підприємства у сучасних ринкових умовах. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/271.pdf> (дата звернення: 20.03.2024).
2. Osterwalder A., Pigneur Y., Tucci. Ch. Clarifying Business Models: Origins, Present, and Future of the Concept. In: Communications of the Association for Information Systems. 2017. Vol. 1. PP. 128–146.
3. Трансформація бізнес-моделей компаній: сучасні виклики та перспективи у цифровій економіці. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2555> pdf (дата звернення: 21.03.2024).